MEMÒRIA SENEGAL 2026

Per tercer any consecutiu, CPEN Grup ha anat a Senegal a fer screening de diabetis i hipertensió, aquesta vegada a la regió fronterera amb Guinea i Mali.

L'equip que surt des de Barcelona està compost per 2 endocrinòlegs d'adults, 2 pediatres, 1 educadora, 2 dietistes, una traductora, una administrativa i el responsable de l'Associació Acción Senegal. A Dakar s'hi ajunta en Pape Louis Taye, xofer i responsable de la logística del viatge.

Després de més de 750 km arribem a Kédougou passant per Tambacounda i el Parc Nacional de Niokolo-Koba.

Comencem a l'Hospital de Kédougou amb una jornada de formació i intercanvi de coneixements organitzada pel Dr. Diallo, que està estructurant una unitat de diabetis. Ens rep la directora mèdica, la Dra. Khadi Cisse, i hi assisteixen els agents sanitaris responsables dels Postes de Santé de la regió i el personal que forma l'equip interdisciplinari: infermeria, cirurgians vasculars responsables del peu diabètic, pediatres, llevadores, metges en rotació, estudiants i administratives.

Es presenten les novetats en la diabetis tant a nivell farmacològic (a càrrec del Dr. Guillem Cuatrecasas) com educacional (per part de les dietistes Marta Calbo i Olga Rossell). Es presenten els documents creats per a l'educació dels pacients, així com els que s'utilitzarien per al cribratge.

El matí següent es fa un primer cribratge poblacional al mateix hospital acompanyats dels professionals del centre.

A la tarda, l'educadora Laia Dachs continua la formació amb un monogràfic sobre peu diabètic, amb una part pràctica i una exposició de casos per part del cirurgià vascular de l'hospital. L'endocrinòleg pediàtric Daniel Sánchez explica l'actuació durant el debut en la diabetis mellitus tipus 1 i presentem el conte sobre DM1 (El conte de l'Aina, per saber més sobre la DM1, de Mònica Peitx) per entregar als pacients pediàtrics, prèviament traduït al francès per la Sònia Bermúdez, traductora oficial de l'equip.

El tercer dia vam seguir amb els cribratges poblacionals al Poste de Santé de Dindefelo. El quart dia fem screening a la població de Bendafassi i el cinquè a Bantako i finalment a Tomboronkoto.

A cada localitat seguim la mateixa metodologia amb un circuit estructurat. Abans de començar s'explica als pacients que esperen el concepte de diabetis i d'hipertensió, els principals signes d'alarma per detectar-la i les complicacions.

Disposem d'una fitxa on s'anoten les dades del pacient: nom, edat, antecedents personals, hora de l'última ingesta, gestacions i medicació habitual. Es mesuren pes, talla, perímetre de cintura, tensió arterial i glicèmia. Si la glicèmia és alterada s'analitza

l'hemoglobina glicada capil·lar. Els pacients positius reben una formació grupal sobre les cures de la seva patologia així com uns tríptics educacionals.

La Dra. Coves els fa un informe amb els resultats per entregar al seu agent de salut. En cas que el pacient necessiti medicació, el responsable del Poste de Santé fa les receptes i s'encarrega que pugui entrar al circuit mèdic local citant-lo per a un control posterior. El contingut de la fitxa en paper es recull en un full d'Excel gràcies a la rapidesa de l'administrativa de CPEN Grup, Susanna Zaforas.

S'han fet cribratges a un total de 420 pacients, dels quals hem trobat un 42% d'hipertensos, un 12,4% de diabètics i un 9,7% de prediabètics.

Tota aquesta feina ha estat possible gràcies al suport logístic d'Acción Senegal i concretament del Pere Lacueva, que amb un gran coneixement del terreny va fer que tot sortís com estava previst. Ens va acompanyar en tot moment el Pape, conduint per tot tipus de terreny amb gran professionalitat i resolent els imprevistos que van anar sorgint.

No ens podem oblidar del suport econòmic de Bioksan, Vueling, Renta Corporación, Abbott i múltiples petits col·laboradors anònims.

Gràcies a Acción Senegal estem creant un mecanisme per poder ajudar aquests pacients a comprar la medicació de la seva malaltia crònica amb preus reduïts.

Estem pendents de publicar un article amb els resultats de les dades de més de 1200 pacients d'aquests darrers tres anys.

El projecte d'educació en la pubertat femenina a escoles de primària aquest any ha quedat limitat per una vaga de mestres i moltes escoles tancades per aquest motiu. Hem entregat contes de "La Mia es fa gran", traduïts al francès, juntament amb una guia d'ús per a educadors a 6 escoles de les diferents poblacions.

La rebuda ha estat bona i ens han manifestat la necessitat que els alumnes rebin aquesta informació. També la dificultat de parlar del tema per part dels mestres homes. Estem treballant en una versió adaptada del conte amb escenaris africans de fons, escoles i indumentària més semblants a la realitat de la zona.